

Vegna mikils samgangs milli bóa og tíðra flutninga milli bóa og landshluta, skal litið svo á að grunur um smitsjúkdóm í hrossum eigi við um allt landið – þar til annað hefur komið í ljós.

Efnisyfirlit

1. Grunur	1
1.1 Sýnatökur	1
2. Ráðstafanir til að hindra smitdreifingu	1
3. Einangrun	1
4. Skipting hrossa í einangrun m.t.t. smitvarna og sýnatöku	2
5. Aukið eftirlit.....	2
6. Aðrar nauðsynlegar ráðstafanir	2
7. Áframhaldandi sýnatökur	2
7.1 Kverkeiðlabólga ekki staðfest	2
7.2 Leit að frískum smitberum	2
7. Meðhöndlun.....	3
8. Aflífun	3
9. Bólusetning.....	3

1. Grunur

- Hiti >39°C, nefrennsli og bólgur eitlar.

1.1 Sýnatökur

- Stroksýni með nasasvaber, bæði bakteríusvaber og veirusvaber
- Blóðsýni (sermi) 2 glös
- Stungusýni (needle aspirate) úr stækkuðum eitlum
- Sýnin send með hraðsendingu að Keldum til prófunar með Triplex qPCR (gold standard) og bakteríuræktunar auk mögulegrar mismunagreiningar

2. Ráðstafanir til að hindra smitdreifingu

- Einangra skal öll hross á staðnum, annað hvort í beitarhólfum eða húsum eftir því hvar þau eru stödd.
- Halda skal sýktum hrossum aðskildum frá öðrum hrossum.
- Óheimilt er að flytja hross að og frá staðnum án leyfis héraðsdýralæknis.
- Takmarka skal umferð manna og tækja til og frá búinu/staðnum eins og unnt er.
- Farartæki skal þrifa og sótthreinsa, samkvæmt leiðbeiningum héraðsdýralæknis.
- Tæki og tól sem komið hafa í snertingu við smitefni skulu þrifa og sótthreinsuð samkvæmt fyrirmælum héraðsdýralæknis.
- Eigandi er ábyrgur fyrir umönnun veikra dýra og að þau fái nauðsynlega meðhöndlun
- Fara skal að fyrirmælum héraðsdýralæknis um annað sem viðkemur smitvörnum.

3. Einangrun

- Öll hesthús / bæir með veikum hrossum
- Öll hesthús / bæir þar sem eru hross sem hafa verið í snertingu við veik hross eða drukkið úr sama íláti
- Öll hesthús / bæir þar sem eru hross þar sem eigendur eða hirðar hafa verið í snertingu við veik hross eða hafa notað búnað í sýktu umhverfi

4. Skipting hrossa í einangrun m.t.t. smitvarna og sýnatöku

- **Rautt svæði:** Hestar með a.m.k eitt einkenni kverkeiðlabólgu
 - Stungusýni, stroksýni
 - Hiti mældur daglega
- **Gult svæði:** Hestar sem hafa komist í beina eða óbeina snertingu við veika hesta (drukkið úr sama íláti / notað sama beisli o.s.frv) sl 14 daga
 - Hiti mældur tvisvar á dag
 - Fluttir strax í rautt hólf er hiti hækkar
 - Stungusýni, stroksýni
 - Bóðsýni fyrir Dual iELISA. Endurtekið eftir 2 vikur
- **Grænt svæði:** Hestar sem ekki hafa verið í beinni eða óbeinni snertingu við sýkta hesta
 - Hiti mældur reglulega
 - Bóðsýni fyrir Dual iELISA. Endurtekið eftir 2 vikur

5. Aukið eftirlit

- Landið allt

6. Aðrar nauðsynlegar ráðstafanir

- Flutning veikra hrossa í einangrunarhús ef aðstæður krefjast
- Tímabundið bann við öllum flutningum hrossa ef aðstæður krefjast

7. Áframhaldandi sýnatökur

7.1 Kverkeiðlabólga ekki staðfest

- Speglnun og sýnataka úr loftpoka
 - Triplex qPCR
- Prófun fyrir *S. zooepidemicus*
 - Stofnagreining og raðgreining erfðaeftis
- Prófun fyrir veirusýkingum, hestainflúensu, EHV-1 og rhinoveirum
- Einangrun viðhaldið þar til endanleg greinin liggur fyrir

7.2 Leit að frískum smitberum

- Hestar án einkenna
 - Hestar sem aldrei hafa haft sjáanleg einkenni
 - Hestar sem hefur batnað
 - Mótefnaeiningar
 - Jákvæðir í Dual iELISA
 - Sýnataka úr loftpoka
 - Jákvæðir í Triplex qPCR
 - Köggjar sjáanlegir í loftpoka

7. Meðhöndlun

- Staðbundin lyfjameðhöndlun í loftpoka
- Kögglar fjarlægðir

8. Aflífun

- Ef eigandi óskar eða ef meðhöndlun gengur ekki

9. Bólusetning

- Ef ekki heppnast að stöðva útbreiðslu sjúkdómsins með öðrum hætti
- Uppgötvast of seint
- Sjúkdómurinn kemur upp á stóru móti þar sem ekki er hægt að einangra mikinn hrossafjölda til lengdar
- Hross á grænum svæðum innan búa með sýkt hross